

Ons pedagogisch handelen peutergroep Op weg

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Lieke Adolfs.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Komend jaar richten we ons bij onze locatie op het volgende pedagogisch doel: Het volgen en luisteren naar kinderen staat centraal. Dit jaar gaan we starten met een nieuw kind volgsysteem binnen het ouderportaal. We nemen de tijd om hier mee te leren werken. Het nieuwe kind volgsysteem helpt ons om kinderen nog beter te kunnen volgen, aan te sluiten bij hun ontwikkeling en om met ouders in gesprek te gaan.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 3,30 uur per jaar. Hiernaast heeft onze coach in 2024 voor VE coaching 10 uren beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen dat onze locatie bezoekt.

Per 19 augustus 2024 zijn we voornemens op woensdag de locatie te openen. Tot op heden is er te weinig vraag naar een extradagdeel. Bij het openen van een 4e dagdeel voldoen we weer aan de uren norm bij VE indicatie.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren maken we wel gebruik van het VE-programma Uk & Puk, waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenprikkels om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals “Waar is Puk? Wijs eens aan?”, de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals “Wat ga je doen?”, “Zijn deze hetzelfde?”, “Wat gebeurde er?” Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten ‘We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte’ en ‘We bevorderen positieve contacten tussen kinderen’.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkels. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie

behoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terechtkomen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud). Reuzen en kabouters (over groot en klein), Hatsjoe (over ziek zijn), Later als ik groot ben (beroepen).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De peuters herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken; ze doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De niet talige kinderen kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de kinderen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek (bij het thema eten werd dit een restaurant), bouwhoek (met ondersteunende materialen naar verschillende soorten blokken) en materialen van het thema die aansluiten bij het programma (bijvoorbeeld grote en kleine blokken bij reuzen en kabouters), themahoek (afhankelijk van het thema is dit een slaapkamer voor Sinterklaas, een paddenstoel waar het kind onder kan kruipen, een tentje voor de vakantie of de dokterskamer van Puk), leeshoek waarbij de boeken aansluiten bij het thema
- Puk doet mee aan alle activiteiten. Dit helpt kinderen om los te komen, het is immers minder spannend om tegen een pop te praten dan tegen een volwassene.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

Materialen worden bewust ingezet om de diverse ontwikkelingsgebieden te stimuleren:

- Om de motorische ontwikkeling te stimuleren gebruiken we bijvoorbeeld puzzels, zand en klei (fijne motoriek) en blokken, stapstenen en de materialen buiten (grote motoriek)
- Om de rekenvaardigheden van de kinderen te stimuleren gebruiken we puzzels, materialen met tegenstellingen (groot en klein, zwaar en licht), blokken voor ruimtelijk inzicht en tellen en we tellen bijvoorbeeld met materialen in de kring (steentjes, takken). Verder gebruiken we dagritme kaarten om het tijdsbesef te versterken.
- Om de taalvaardigheden van het kind te stimuleren gebruiken we Puk om tegen te praten, boeken (wat zie je, wat gaat er gebeuren, voorlezen), materialen om de kernwoorden van het thema terug te laten komen en te stimuleren (dit is afhankelijk van

het thema, bijvoorbeeld paraplu's bij regen, paddenstoel bij reuzen en kabouters of een ziekenhuispakje bij het thema Hatsjoe).

- Ten slotte hebben we ook materialen afgestemd op de sociaal-emotionele ontwikkeling zo kunnen ze oefenen met Puk (hoe gaat het met jou, hoe heet jouw buurvrouw, situaties uitspelen –zoals boos en verdrietig), de huishoek met materialen van de keuken en thuis om situaties na te spelen, maar ook een aantal autootjes en fietsen die ze samen kunnen delen (door er bijvoorbeeld minder neer te zetten dan het aantal aanwezige kinderen), maar ook een spel als memory waarbij het kind leert op zijn/haar beurt te wachten.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We heten alle kinderen welkom bij binnenkomst. We noemen de kinderen bij naam en gaan een kort gesprekje met hen aan. Kinderen die dit spannend vinden, krijgen de tijd om eerst even te wennen.
- Bij binnenkomst ligt er spelmateriaal klaar voor de kinderen zodat ze uitgenodigd worden om te spelen.
- We passen ons zoveel mogelijk aan het tempo van het kind aan. Als we tijd hebben en het kind het leuk vindt, doen we tijdens de verzorgmomenten ook nog een kort spelletje zoals zacht kriebelen of blazen. Kinderen genieten van deze individuele aandacht.
- Tijdens het verschoonmoment houden we onze aandacht bij het kind. Sommige kinderen genieten van een keertje kietelen of vinden het leuk om te kijken naar de spiegeltjes boven hun hoofd. Ondertussen kunnen ze spelen met (één van) de knuffeldiertjes. Wij benoemen bijvoorbeeld de dieren om op deze manier tot een gesprekje te komen. Van deze één op één aandacht zie je de kinderen aandachtig naar je kijken en genieten.
- Bij kinderen die het lastig vinden om afscheid te nemen; nemen we ze duidelijk over van de ouder, gaan we samen zwaaien en kijken we of ze dan willen gaan spelen. Soms willen ze nog even bij ons blijven, dan kan dat.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Als een kind zich lijkt te vervelen zoeken we samen een geschikt speelgoed die het kind uitdaagt om actief bezig te zijn.
- We letten goed op non-verbale signalen van de kinderen (twijfelen, stil en teruggetrokken, wiebelen, gezichtsuitdrukkingen etc.) om te zien of ze zich op hun gemak voelen en er iets aan te doen als dat niet zo is.
- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem KIJK!.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We stimuleren kinderen al vroeg om wat ze zelfstandig kunnen zelf te laten doen. Hierdoor krijgen ze een positief gevoel over zichzelf. Zoals bijvoorbeeld zelf de jas aandoen, handen wassen, kleren aandoen etc. bij het naar de wc gaan.
- We stimuleren kinderen om zelf oplossingen te bedenken voor problemen zoals: hoe krijg ik de bal door het gaatje? Waar hoort dit puzzelstukje. Of hoe kom ik bij het spelmateriaal dat bovenop de plank staat? In plaats van problemen op te lossen stimuleren wij het kind een eigen oplossing te zoeken. Indien nodig, dan helpen we daarbij. Een mogelijke reactie van ons zou kunnen zijn: “Lukt het net? Tja wat nu? Kan je het op een andere manier proberen?”
- We creëren een aantal vrije momenten per dag, waarop kinderen zelf keuzes kunnen maken tijdens het vrije spel en activiteiten wat betreft het aanbod in spelmateriaal.
- De diverse speelhoeken zijn zodanig ingericht dat de kinderen daar zelfstandig kunnen spelen; materialen in die hoeken stimuleren het (fantasie)spel in die hoek.
- Kinderen mogen zelf aangeven of ze aan een activiteit willen deelnemen. We stimuleren ze wel om mee te doen, zodat ze zich op alle ontwikkelingsgebieden kunnen ontplooiën en daarin kunnen groeien. Als kinderen aangeven klaar te zijn met een activiteit of juist nog even door willen gaan, dan passen we de duur van de activiteit aan.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- De groep is ingericht met diverse speelhoeken. De kinderen kunnen zelfstandig spelen en fantaseren in deze hoeken. Het spel materiaal in deze hoeken ondersteunt het spel en is door de kinderen zelf te pakken.
- We werken met thema's. We gebruiken de thema's van de methode Uk & Puk. Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving van de kinderen. De activiteiten die worden aangeboden, materialen die in deze periode gebruikt worden en de inrichting van sommige hoeken hangen zoveel mogelijk samen met het thema. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper in te gaan op een thema, kinderen meer ervaring op te laten doen, meer te ontdekken en om de woordenschat van kinderen te vergroten. Voor het gehele jaar wordt er een opzet gemaakt van thema's die gedurende het jaar aan de orde komen. In de jaarplanning wordt onder meer aangesloten bij feesten en seizoenen.
- Met de planning van de activiteiten bij een thema zorgen we ervoor dat alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden.
- Tijdens het werken met een thema werken we geregeld in kleine groepjes kinderen. Dit gebeurt aan tafel of in de gang.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We werken met pictogrammen. Hierop staan afbeeldingen van de verschillende onderdelen van de ochtend/dag, zoals vrij spel, knutselen, kring en buitenspelen. Hierdoor zien de kinderen wat we doen: wat er nog gaat komen en wat we al gedaan hebben. Dat biedt houvast. Deze pictogrammen worden samen met de kinderen tijdens de startkring doorgenomen.
- Voor het opruimen bij de peutergroep, bij de kring en bij het fruit eten, starten we met verschillende liedjes. Hierdoor is de overgang van het een naar het ander voor kinderen duidelijk en weten ze wat er gaan komen. Deze voorspelbaarheid vinden kinderen prettig.
- We zorgen ervoor dat er altijd een vaste pedagogisch medewerkers aanwezig is op de groep. Als dit door ziekte bijvoorbeeld niet haalbaar is dan zal er altijd een vaste invalkracht staan waar de kinderen mee vertrouwd zijn.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Positief gedrag dat we tussen kinderen zien, benoemen we altijd. Bijvoorbeeld: “Wat fijn dat jij Anne hebt geholpen”, “Wat fijn dat jullie dat samen optillen; wat zijn jullie sterk samen” enzovoorts.
- Tijdens het vrije spel bij de peutergroep mogen kinderen zelf kiezen met wie ze willen spelen. Al op deze jonge leeftijd ontstaan echte vriendschappen. Wij stimuleren dit zodat kinderen echt met eigen vriendje kunnen spelen.
- Als kinderen aan het kleien zijn en een kind wil een vormpje van een ander, stimuleren we ze om dit zelf te vragen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen om 'nee' of 'stop hou op' te zeggen als een ander kind moet stoppen met iets wat ze niet willen. Zo leren de kinderen om zelfstandig en met zekerheid problemen op te lossen.
- Als kinderen een conflict met elkaar hebben gehad zorgen we altijd dat het weer 'goed' gemaakt wordt.
- Het gebeurt wel eens dat kinderen elkaar pijn doen, slaan of iets dergelijks. We leggen dan altijd uit dat dit niet mag en leggen vooral ook uit hoe het andere kind zich voelt door het gedrag (doet pijn, verdrietig als iets afgepakt wordt).
- We leren dat ze voorzichtig en met respect om moeten gaan met de spullen uit de natuur. Geen blaadjes, takjes of bloempjes plukken. Als er binnen een spin of een vlieg zit, brengen we deze naar buiten of zeggen dat het vriendjes zijn die even bij ons komen binnenkijken.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Bij de start en aan het einde van een dag(deel) is er gelegenheid tot uitwisseling over hoe het met kind gaat thuis en op de groep. Hiernaast kunnen we (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).
- Ouders worden uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de start of de afsluiting van een thema. Zo krijgen ouders een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich daar gedraagt.
- Bij een VE plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode vragen we aan ouders wat hun opvoedingsgewoonten en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Ouders van een kind met VE krijgen een thema-thuisboekje met een korte beschrijving van het thema en activiteiten. Ook staan er ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die ouders thuis met hun kind kunnen doen.
- Na iedere KIJK! registratie of bij zorg worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de mentor van het kind. Dit is een jaarlijks gesprek en voor VE kinderen gebeurt dit tweejaarlijks. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind. We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.

Samenwerking met de basisschool

- We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school

om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.

- We werken samen met de basisschool in één digitaal kindvolgsysteem KIJK! 0-7 jaar, waardoor voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 7 jaar in beeld wordt gebracht.
- De oudste peuters doen soms mee met de kleuters. Een keer in de twee weken spelen de oudste peuters buiten met de kleuters op het schoolplein van de basisschool en een keer per twee weken gaan er een paar oudste peuters naar een werkles op de basisschool.
- We hebben afspraken met de basisschool over de interne begeleiding en ondersteuning van zorgkinderen. We werken samen met de intern begeleider van school. Zij kan indien gewenst voor start observeren op de groep of aanwezig zijn bij de warme overdracht.

VE en samenwerking met andere organisaties in de wijk

- We streven ernaar om opvang te bieden aan alle kinderen ook als er een hulp- of zorgvraag is. Er is een mogelijkheid om sociaal team Polder en regie team in te schakelen.
- Verder werken wij samen met het consultatiebureau, het sociaal team in de gemeente Berg en Dal.
- We maken gebruik van de faciliteiten van de lokale bibliotheek.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Er mag niet gerend worden op de groepen. Dit om botsen, vallen en stoten te verminderen.
- In de tuin mag er niet op het hek geklommen worden.
- Vierogenprincipe: Dit principe is wettelijk verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt dus in dat we er voor moeten zorgen dat pedagogisch medewerkers op een groep altijd gezien of gehoord moeten kunnen worden. De groepsruimtes zijn altijd te zien vanuit de gang naar de peutergroep en senior ruimte bso waar we elkaar door de deur zien. Vanwege de kleinschaligheid kom je elkaar gedurende de hele dag tegen. We werken altijd met twee medewerkers op de groep. Onze ruimte is open en de groep is zichtbaar vanuit de hal en ook schoolplein. Collega's van het kinderdagverblijf en clustermanager lopen regelmatig binnen. Bij de breng- en haalmomenten lopen ouders ook in en uit. Soms is er ook een vrijwilliger aanwezig. Zo zorgen we er ook voor dat de kans dat er een volwassene meekijkt of meeluistert vergroot wordt. Daarbij zijn zij ook bij calamiteiten te bereiken. Collega's van het kinderdagverblijf kunnen alle dagen worden ingeschakeld en zijn snel bereikbaar via toegangsdeur (die altijd op is) grenzend aan het schoolplein. (ingang onderbouw)
- Algemene uitgangspunten hierbij zijn:
 - ✓ Open aanspreekcultuur
 - ✓ Inzetten van stagiaires en vrijwilligers
 - ✓ Transparantie door middel van ramen en/of het regelmatig openzetten van de deuren van de groepsruimte
 - ✓ Werken volgens de 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld'.